

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Кафедра будівельного виробництва та управління проектами
(найменування кафедри)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Інтелектуальна власність в галузі»

(назва навчальної дисципліни)

Освітня програма: **“Промислове та цивільне будівництво”**

(назва освітньої програми)

Спеціальність:

192 «Будівництво та цивільна інженерія»

(найменування спеціальності)

Галузь знань: **19 – Архітектура та будівництво**

(найменування галузі знань)

Ступінь вищої освіти:

_____ **магістр** _____

(назва ступеня вищої освіти)

Затверджено на засіданні кафедри

БВУП

(найменування кафедри)

Протокол № ___ від _____ р.

м. Запоріжжя

2020

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	«Інтелектуальна власність в галузі» вибіркова
Рівень вищої освіти	<i>Другий (магістерський) рівень</i>
Викладач	<i>Плинокос Дмитро Дмитрович, к.е.н., доцент</i>
Контактна інформація викладача	<i>3-93, ddplynokos@gmail.com</i>
Час і місце проведення навчальної дисципліни	<i>Згідно розкладу</i>
Обсяг дисципліни	<i>90 годин, 3 кредита, лекції 15 год., практ.15 год., сам ост. робота 60 год., залік</i>
Консультації	<i>Згідно з графіком консультацій</i>
2. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни	
<p>Інтелектуальна власність (ІВ) - це закріплені законом права на результат інтелектуальної діяльності у виробничий, науковій, літературній та художній сферах.</p> <p>У багатьох випадках також важко визначити, хто є дійсним власником ІВ. Чи це фізична особа - розробник програмного забезпечення чи юридична фірма, яка за договором та за свої кошти доручила розробляти його.</p> <p>З цією особливістю пов'язана складність охорони прав та захисту прав на ІВ</p> <p>У деяких випадках незаконне використання ІВ є дуже привабливим, з урахуванням того, що прибуток від такої крадіжки є дуже значним. Колектив підприємства працював роками, фізична особа викрала ІВ, звільнилася, створила своє підприємство і почала мати добрий прибуток з продажу, наприклад, контрафактного програмного забезпечення. Збиток від такої незаконної діяльності може понести не тільки крадій ІВ, тобто зловмисник, але й замовник систем, коли законний власник програмного забезпечення звернеться до суду та за його рішенням буде припинено експлуатацію систем, яка коштує мільйони гривень. Що тоді робити, наприклад, залізниці, коли система керування рухом поїздів побудована, а права на її експлуатацію припинені і діє заборона на використання контрафактної продукції. Фірма, яка побудувала цю систему вже може не існувати, закритися, це легко робиться, або статутний фонд не покриє збиток, який буде виставлено залізницею.</p> <p>У деяких випадках незаконна, контрафактна ІВ використовується підприємством при використанні результатів праці робітників, які передали частину своєї роботи іншим особам, а вони оформили ці роботи як результат ІВ на себе, тобто це міна замедленої дії і коли вона запрацює відомо тільки юридичному власнику ІВ.</p> <p>Незаконне використання ІВ також може призвести до дуже негативних наслідків, коли наприклад, на ЕОМ підприємства, наприклад, ШЧ, з'явиться внесена робітником якась інформація чи документація, яка є об'єктом захисту ІВ. Може вона й була видалена робітником, але копія її зберіглася на ЕОМ. Таке зберігання інформації є також незаконним, як і зберігання чужого автомобіля у своєму гаражі.</p> <p>Врахування ІВ є основою економіки багатьох держав. Наприклад, прибуток від ІВ у США - складає до 1/3 держбюджету. У найбільш розвинутих країнах світу основний прибуток досягається за рахунок використання ІВ.</p> <p>Так, в 1997 р. фірма Texas Instruments заплатила 395 млн. дол. за маленьку каліфорнійську фірму Amati Communications при Стенфордському університеті, яка мала 25 патентів на цифрову систему DSL. Це дозволило отримати їй у подальшому дуже великі прибутки та стати лідером у цієї галузі. Таких прикладів дуже багато - від Макдоналдса до Міцубісі та ін.</p> <p>Внаслідок відсутності знань у цієї галузі можуть притягатися до кримінальної та цивільної відповідальності не тільки робітники, але й керівники підприємств. ІВ може надати як великий прибуток, так і дуже суворе матеріальне и навіть кримінальне покарання.</p> <p>Врахування ІВ є складовою частиною інформаційної та фінансової безпечності підприємств.</p> <p>Тому курс «Основи ІВ» є дуже важливим для галузей економіки, де значна</p>	

частина інноваційних розробок у напрямку розробки комп'ютерних систем та пристроїв, у тому числі на залізничному транспорті.

3. Характеристика навчальної дисципліни

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен отримати загальні компетентності:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК03. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК04. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК01. Здатність інтегрувати спеціалізовані концептуальні знання в галузі будівництва та цивільної інженерії, у поєднанні з дотриманням чинних нормативно-правових документів у сфері архітектури та будівництва, для вирішення складних інженерних задач промислового та цивільного будівництва.

СК02. Здатність розробляти та реалізовувати проекти в галузі будівництва та цивільної інженерії

СК07. Здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументації до фахівців і нефахівців будівельної галузі.

СК08. Здатність інтегрувати знання з інших галузей для розв'язання складних задач у широких або мультидисциплінарних контекстах.

Очікувані програмні результати:

РН02. Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки, а також критичне осмислення сучасних проблем в галузі будівництва та цивільної інженерії для розв'язування складних задач професійної діяльності.

РН10. Збирати необхідну інформацію, використовуючи науково-технічну літературу, бази даних та інші джерела, аналізувати і оцінювати її.

РН12. Здатність розв'язувати проблеми будівництва та цивільної інженерії у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

4. Мета вивчення навчальної дисципліни

Основною метою курсу є підготовка спеціалістів для захисту авторських і патентних прав при дослідженнях, розробці, проектуванні, будівництві з урахуванням сучасних національних та міжнародних законів.

У межах цього курсу здобувачі вищої освіти формують загальні та професійні компетентності, а саме опановують знання зі специфіки інтелектуальної власності як результату інтелектуальної творчої праці людини у будь-якій сфері людської життєдіяльності.

5. Завдання вивчення дисципліни

Після освоєння курсу магістр повинний:

Знати:

- основний зміст законів та нормативних документів щодо ІВ;
- перелік суб'єктів та об'єктів авторського права;
- принципи охорони прав ІВ, їхньої реєстрації та захисту прав;
- особливості використання прав ІВ їх у галузі автоматизації та комп'ютерно- інтегрованих технологій;
- особливості проектування систем та пристроїв з урахуванням вимог міжнародних стандартів з ІВ.

Уміти :

- подавати заявки на реєстрацію об'єктів авторського та патентного права;
- організувати оформлення об'єктів ІВ;
- раціонально обирати технічні засоби та процеси для реєстрації авторського та патентного права згідно законів національних нормативних документів
- розробляти та проектувати системи та пристрої автоматизації , у тому числі з використанням мікропроцесорної техніки, з реєстрацією авторських та патентних прав ІВ.

Мати уявлення:

Про інтелектуальний та соціальний розвиток особистості та підприємств через вивчення правових та економічних засад інтелектуальної власності.

Дисципліна «ІВ» є важливою ланкою у фаховій підготовці магістра.

6. Зміст навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Основні поняття, терміни та визначення інтелектуальної власності.

Тема 1. Поняття інтелектуальної власності та система її правової охорони.

Визначення поняття матеріальної та нематеріальної власності. Особливості інтелектуальної власності (ІВ). Місце і роль інтелектуальної власності та авторського права в економічному і соціальному розвитку держави. Суб'єкти та об'єкти авторського права. Особисті немайнові та майнові права інтелектуальної власності. Законодавство України про інтелектуальну власність.. Державна система правової охорони інтелектуальної власності.

Змістовний модуль 2. Авторське право та суміжні права

Тема 2. Основні положення Закону України «Про авторське право і суміжні права».

Основні положення Закону України «Про авторське право і суміжні права». Суб'єкти та об'єкти авторського права. Особисті немайнові та майнові права інтелектуальної власності.

Тема 3. Охорона та реєстрація авторських і суміжних прав на об'єкти ІВ.

Особливості охорони та реєстрації авторських прав на комп'ютерні програми, бази даних та науково-технічні твори. Виникнення і здійснення суміжних прав. Майнові права виконавців та виробників. Права і обов'язки суб'єктів ІС, які впливають з охоронних документів. Реєстрація суміжних прав.

Змістовний модуль 3. Охорона та реєстрація прав на винаходи та корисні моделі

Тема 4. Охорона прав на винаходи та корисні моделі.

Основні положення Закону України «Охорона прав на винаходи та корисні моделі» Поняття і сутність винаходів та корисних моделей. Охороно здатність і правовий захист винаходів та корисних моделей. Особисті немайнові та майнові права інтелектуальної власності на винаходи та корисні моделі. Право на одержання патенту. Спадкоємці та правонаступники авторів.

Тема 5. Реєстрація прав на винаходи та корисні моделі.

Порядок складання і подання заявки на винаходи та корисні моделі, допоміжні матеріали до неї. Експертиза заявок на винаходи та корисні моделі. Порядок видачі та анулювання охоронних документів на об'єкти права інтелектуальної власності

Тема 6. Патентна інформація і патентні дослідження.

Система патентної інформації. Види патентної інформації та сутність патентних досліджень. Порядок проведення патентних досліджень

Змістовний модуль 4. Охорона та реєстрація прав на промислові зразки, топографії напівпровідникових приладів, наукові відкриття та засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту. Договори у сфері інтелектуальної власності.

Тема 7. Охорона та реєстрація прав на промислові зразки, топографії напівпровідникових приладів та наукових відкриттів.

Основні положення Закону України «Про охорону прав на промислові зразки». Поняття та критерії охороздатності промислових зразків.

Основні положення Закону України «Про охорону прав». Правова охорона наукових відкриттів.

Тема 8. Охорона та реєстрація прав на засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту. Договори у сфері інтелектуальної власності.

Основні положення Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» Право інтелектуальної власності на засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг. Комерційне найменування. Торгові марки. Товарні знаки Раціоналізаторська пропозиція. Комерційна таємниця та ноу-хау. Договори у сфері інтелектуальної власності.

Практичні заняття

з/п	Назва теми
1	Поняття інтелектуальної власності, суб'єкти та об'єкти авторського права. Визначення поняття інтелектуальної власності. Місце і роль інтелектуальної власності та авторського права в економічному і соціальному розвитку держави. Суб'єкти та об'єкти авторського права. Особисті немайнові та майнові права інтелектуальної власності.
2	Державна система правової охорони інтелектуальної власності.
3	Авторське право та суміжні права. Основні положення Закону України «Про авторське право і суміжні права». Суб'єкти та об'єкти авторського права. Особисті немайнові та майнові права інтелектуальної власності..
4	Охорона авторських і суміжних прав на об'єкти ІВ. Особливості охорони авторських прав на комп'ютерні програми, бази даних та науково-технічні твори. Виникнення і здійснення суміжних прав. Майнові права виконавців та виробників. Права і обов'язки суб'єктів ІС, які впливають з охоронних документів.
5	Реєстрація авторських і суміжних прав на об'єкти ІВ. Особливості реєстрації авторських прав на комп'ютерні програми, бази даних та науково-технічні твори.
6	Охорона прав на винаходи та корисні моделі. Основні положення Закону України «Охорона прав на винаходи та корисні моделі». Поняття і сутність винаходів та корисних моделей. Охороноздатність і правовий захист винаходів та корисних моделей. Особисті немайнові та майнові права інтелектуальної власності на винаходи та корисні моделі. Право на одержання патенту. Спадкоємці та правонаступники авторів.
7	Реєстрація прав на винаходи та корисні моделі. Порядок складання і подання заявки на винаходи та корисні моделі, допоміжні матеріали до неї.
8	Експертиза заявок на винаходи та корисні моделі. Порядок видачі та анулювання охоронних документів на об'єкти права інтелектуальної власності
9	Патентна інформація і патентні дослідження. Система патентної інформації. Види патентної інформації та сутність патентних досліджень. Порядок проведення патентних досліджень
10	Охорона та реєстрація прав на промислові зразки Основні положення Закону України «Про охорону прав на промислові зразки». Поняття та критерії охороноздатності промислових зразків.
11	Охорона прав на топографії інтегральних мікросхем та наукових відкриттів. Поняття та критерії охороноздатності топографії напівпровідникових приладів (інтегральних мікросхем). Захист прав на топографії інтегральних
12	Охорона та реєстрація прав на засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту. Договори у сфері інтелектуальної власності.

Самостійна робота

Під час самостійної роботи засвоюються та поглиблюються знання дисципліни шляхом вивчення матеріалу з лекцій та рекомендованої літератури.

До часу, відведеного на самостійну роботу, також відноситься виконання індивідуального завдання - контрольної роботи для студентів заочної форми навчання (КР).

7. Критерії оцінювання

Теоретичні знання та практичні навички перевіряються:

- а) при проведенні поточного контролю - в процесі контрольного опитування та за результатами розв'язання тестових завдань на практичних; при перевірках розв'язань задач, які були задані на самостійну роботу;
- б) при проведенні проміжного контролю - за підсумками модульного тестування на ПЕОМ;
- в) підсумкові - на заліку за дисципліною.

Поточне тестування та самостійна робота				Підсумкови й тест (залік)	Сума
ЗМ1	ЗМ2	ЗМ3	ЗМ4		
20	20	20	20	20	100